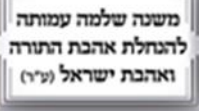

בעזהש"ת
ז' אב
תש"פ
מסכת: מידות
פרק: ג'–ד'
משנה: ח', א'

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר משטפנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק רבי שלום נח בן רבי משה אברהם זצ"ל

משנה ח'

רבינו עובדיה מברטנורא

שלא יבעטו - שלא יטו הכתלים ליפול מחמת גובהן, והיו הכלונסות הללו הנמשכים מכותל זה לכותל זה סומכים שני הכתלים שלא יפלו. ורואין את העטרות - שבחלונות של היכל כל מי שהוא מתנדב - זהב להיכל ורוצה שזהוב עצמו שהתנדב יתנוהו בהיכל לפי שהיה כולו מצופה זהב, היה עושה מאותו זהב שמתנדב כדמות גרגיר או עלה או אשכול ותולה בה. ונמנו עליה שלוש מאות כהנים - מכובד הזהב מרובה שהיה בה, הוצרכו שלוש מאות כהנים לטלטלה ולפנותה ממקום למקום. וזה אחד מן המקומות שדברו חכמים לשון הבאי, דלאו דווקא שלוש מאות כהנים, ולא נתכוין רבי אליעזר ברבי צדוק אלא להודיע שזהב הרבה התנדבו שם.

וּכְלוֹנְסוֹת קורות שֶׁל מעץ אָרְז הָיוּ קְבוּעִין מחוברים מִכְּתָלוֹ מקיר שֶׁל הַיִּכָּל לְכַתְּלוֹ לקיר שֶׁל אוֹלָם היינו שהאולם נשען על ההיכל, וזאת עשו כְּדִי שֶׁלֹּא יִבְעֹט שלא ייפול כתלו של האולם מחמת גובהו. וְשָׂרְשָׁרוֹת שֶׁל זָהָב הָיוּ קְבוּעוֹת בְּתַקְרַת הָאוֹלָם השתלשלו וירדו לתוך האולם, שֶׁבָּהֶן פָּרְחֵי כְּהֵנָה צעירי הכהנים עוֹלִין, וְרוֹאִין אֶת הָעֵטְרוֹת שהיו בחלונות של ההיכל, שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ו, יד) "וְהָעֵטְרוֹת תִּהְיֶה לְחֶלֶם וְלִטּוּבִיהָ וְלִידְעִיהָ וְלַחַן בֶּן-צַפְנִיָּה, לְזַכְרוֹן בְּהִיכַל ה'" שהם נדבו אותן. גִּפְן שֶׁל זָהָב הִיְתָה עוֹמֶדֶת באולם על פְּתָחוֹ שֶׁל הַיִּכָּל, וּמִדְּלָה עַל גְּבִי כְלוֹנְסוֹת והיתה מונחת על מוטות. כָּל מִי כָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב להביא זהב בצורת עֵלָה, או בצורת גְּרָגִיר, או בצורת אֶשְׁכּוֹל - מִבֵּיא וְתוֹלָה בָּהּ באותה הגפן, על ידי הכהנים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק: מַעֲשֶׂה הָיָה שאותה הגפן היתה כל כך כבדה מרוב הזהב שהיה עליה (היינו שהרבה אנשים התנדבו והביאו זהב לאותה הגפן), וְנִמְנָו עָלֶיהָ שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת כְּהֵנִים והיו צריכים שלוש מאות כהנים שירימו את אותה גפן כשרצו להעביר אותה למקום אחר*.

*בגמרא חולין מבואר שלא באמת היו שלוש מאות כהנים שהרימו את אותה הגפן, אלא דיברה המשנה בלשון גוזמה, וכוונתה לומר שעם ישראל התנדבו ותרמו כל כך הרבה זהב לאותה גפן, עד שבשעה שרצו להזיז את אותה הגפן ממקום למקום, היו צריכים להשתמש בהרבה כהנים שיבואו ויעזרו להרים את אותה הגפן, מחמת שהיתה כבדה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

פרק ד'

משנה א'

פְּתַחוּ שֶׁל הַיֵּכָל הַפְּתַח שְׁדַרְכוּ נִכְנָסִים מֵהָאוֹלָם לְהֵיכָל גְּבֹהוּ הִיָּה עֶשְׂרִים אַמָּה, וְרָחְבוּ עֶשְׂרֵי אַמּוֹת מחצית המידות מפתח האולם. **וְאַרְבַּע דְּלָתוֹת הָיוּ לוֹ** לפתח ההיכל, כלומר דלתות כפולות: **שְׁתֵּים בְּפָנִים** שתי דלתות היו בעוביו של קיר ההיכל בפנים, לצד ההיכל, דלת אחת בימין הפתח ודלת שנייה משמאל, **וּשְׁתֵּים בַּחוּץ** ושתי דלתות היו בעובי הכותל בחוץ, היינו לצד האולם*, **שְׁנַאֲמָר (יחזקאל מא, כג) "וּשְׁתֵּים דְּלָתוֹת לְהֵיכָל וְלִקְדָּשׁ"** 'להיכלי היינו כלפי חוץ, 'ולקודשי היינו כלפי פנים. שתי הדלתות **הַחִיצוֹנוֹת נִפְתָּחוֹת** כלפי פנים ההיכל **לְתוֹךְ חֲלַל הַפְּתַח, לְכִסּוֹת עֵבִיו שֶׁל פֶּתֶל** שכן עובי קיר ההיכל היה שש אמות, ורוחב הדלת היה חמש אמות, ובאמה הנוספת היו קבועות הדלתות השניות**, **וְהַפְּנִימִיּוֹת נִפְתָּחוֹת לְתוֹךְ הַבַּיִת** לתוך ההיכל, **לְכִסּוֹת אַחַר הַדְּלָתוֹת** היינו שהיו נפתחות ב180 מעלות, כך שהם היו מכסות את הקיר הפנימי של ההיכל שעליהן הם נפתחו **שְׁכָל הַבַּיִת** ההיכל וקודש הקדשים **טוּחַ בְּזָהָב** היו קירותיהם מצופים זהב, **חוּץ מֵאַחַר הַדְּלָתוֹת** מאותו המקום בקיר שכיסו הדלתות כשהיו פתוחות, וזאת כיוון שהדלתות עצמן היו עשויות מזהב, והרי כשפתחו את הדלתות הם היו מכסות את אותם הקירות שלא היו מצופים זהב, ולכן לא היה צורך לצפותם, שכן ממילא לא היו רואים אותם כאשר הדלתות היו פתוחות. **רַבִּי יְהוּדָה** חולק ו... **אוֹמֵר: בְּתוֹךְ הַפְּתַח הָיוּ עוֹמְדוֹת** כלומר שאף הדלתות שבפנים היו נפתחות החוצה (לא לכיוון ההיכל, אלא לכיוון חלל עובי הקיר) והיו מכסות את עובי הפתח (כמו הדלתות שבחוץ), **וּכְמִין אַצְטְרָמִיטָה הָיוּ וְנִקְפְּלוֹת לְאַחֲרֵיהֶן** כלומר שכל דלת היתה מורכבת משני לוחות המחוברים בציר, וכשהיו פותחים את הדלתות היו מקפלים את הדלתות לשנים, כך שלוח אחד היה מוצמד ללוח השני, יוצא שאם כל דלת היא ברוחב חמש אמות, הרי כשמקפלים אותה לשניים יוצא שכל דלת היא ברוחב שתיים וחצי אמות, ולכן **אֵלּוּ שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמִחְצָה** היינו שהדלתות הפנימיות תופסות בחלל הפתח שתי אמות וחצי וכן **וְאֵלּוּ שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמִחְצָה** הדלתות החיצוניות היו תופסות שטח של שתי אמות וחצי, והיות ואמרנו שחלל הפתח היה באורך שש אמות והדלתות תפסו מקום רק של חמש אמות, יוצא שנשארה אמה בחלל הפתח, ומלמדת המשנה שאותה אמה היתה מחולקת לשניים **חֲצִי אַמָּה** של הפתח לצד האולם היתה משמשת **מְזוּזָה מְכָאן** היינו למזוזות של הדלתות החיצוניות, **וְחֲצִי אַמָּה** בחלל הפתח לצד ההיכל **מְזוּזָה מְכָאן** למזוזות של הדלתות הפנימיות, כלומר שמקום החיבור של שתי דלתות לקיר עצמו היו תופסות חצי אמה מחלל הפתח מכל צד, ורוחב הדלתות עצמן לאחר שקיפלו אותן היה חמש אמות, סה"כ שש אמות של חלל הפתח היו מנוצלות **שְׁנַאֲמָר (שם שם, כד) "וּשְׁתֵּים דְּלָתוֹת לְדְלָתוֹת** (היינו שכל דלת היתה מורכבת משני לוחות עם ציר מחבר ביניהם), **שְׁתֵּים מוֹסְבּוֹת דְּלָתוֹת** (והיה ניתן לקפל אותן אחת על השניה ע"י אותו הציר), **שְׁתֵּים לְדְלַת אַחַת, וּשְׁתֵּי דְּלָתוֹת לְאַחֶרֶת** (היינו שכך היתה צורתן של כל דלתות ההיכל)" יוצא שהדלתות הפנימיות היו מורכבות מארבע לוחות וכן הדלתות החיצוניות היו מורכבות מארבע לוחות, וכמו שהסברנו שני לוחות מחוברים מצד ימין ושני לוחות מחוברים מצד שמאל.

רבינו עובדיה מברטנורא
פתחו של היכל- שתיים בפנים. בעובי הכותל שכלפי פנים. ושתיים בחוץ- בעוביו שכלפי החוץ. שעוביו של כותל ההיכל היה שש אמות, ולסוף אמה חיצונה של עובי הכותל היו הדלתות החיצונות אחד לימין הפתח ואחד לשמאלו, כל דלת מהן רחבה חמש אמות, וכשהיו נעולות היו נוגעות זו בזו וסותמות רוחב חלל הפתח שרחבו עשר אמות, וכשהיו נפתחות לצד פנים מכסות חמש אמות של עובי הכותל. ושתיים דלתות אחרות במידות אלו היו קבועות בסוף עובי הכותל לצד פנים, וכשהן נפתחות מכסות חמש אמות מפה וחמש אמות מפה מרוחב כותל ההיכל בפנים, ושם לא היה הכותל טוח בזהב כמו שאר הבית, לפי שלא היה נראה.
אצטרמיטיה- לוחות של פרקים מחוברות על ידי חוליות, והן נפתחות, וכשרוצה נכפפות ונכפלות זו על זו. כך היו כל הדלתות הללו בין שלפנים בין שלחוץ מחוברות על ידי חוליות, ולסוף חצי אמה של עובי הכותל היו קבועות. בין הדלתות שבפנים בין אותן שבחוץ, וחמש אמות של עובי הכותל מפסיקות בין הדלתות החיצונות לדלתות הפנימיות. וכל דלת היה של חמש אמות מחובר משתי לוחות, כל לוח שתי אמות ומחצה, וכשנפתח הדלת החיצון לצד פנים היה חציו נכפף ונכפל זה על זה, ומכסה מעובי הכותל אמתים וחצי, וכן הדלת הקבוע בפנים כשנפתח לצד חוץ היה אף הוא נכפף ונכפל ומכסה האמתים וחצי שנשארו מעובי הכותל.
שנאמר ושתיים דלתות לדלתות שתיים- אלמא כל דלת ודלת היתה חלוקה לשתיים.

* כלומר עובי קיר ההיכל היה שש אמות, ובאמה הקרובה להיכל היו שתי דלתות, ובצד השני באמה הקרובה לאולם היו שתי דלתות נוספות.

** עיין ברב מברטנורא שמסביר כיצד היו נפתחות הדלתות וכיצד היו נסגרות.